

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 «
 Helyben hához hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 «
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáca-utca 3.

A szerkesztőség köziratok vissznadása
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, február 4.

A három napos csoda.

(—a.) Közmondásos dolog, hogy nálunk minden csoda legfeljebb három napig tart. Bármily nagy dolog történjék is, három nap múlva napirendre térnek felette az emberek.

A választások azonban olyan váratlanul nagy meglepetést készítettek az országnak és Bécsnek, hogy három hét múlva sem lehet napirendre térni felette.

A megvert szabadelvűpárt kesereg és bűnbakot keres. Persze Tiszát okolják a vereségért a legtöbben, maguk a szabadelvűek is, első sorban pedig a kibukott szabadelvűek.

Őt okolja a bukásért Beck báró is, aki úgy látja, hogy Tisza tulgavalléros volt. Ezt persze úgy értik, hogy tiszta választásokat rendezett.

Uramfia! Ha az ilyenek is tiszta választások, milyenek lehetnek akkor az igazi liberális recept szerint rendezett korrupciós választások!

Tessék csak megkérdezni a választáson kintjárt katonákat, azok egyenes lelkű emberek, nem titkolóznak, nem fülentenek semmiféle pártpolitika kedvéért, azok majd elmondják, mint kellett nekik a falvokról a választási központokba kísélni a megvesztegetett szavazókat.

Nem kell messzire mennünk példák-

ért. Itt a szomszédunkban Élesden történt, hogy ötször függesztették fel a választást és 475 szavazatot utasítottak vissza, amelyből 450 ellenzéki szavazat volt.

Azt is szemére vetik Tiszának, már csak úgy suba alatt, hogy kevés pénzt adott a jelölteknek.

Azt ugyan nem árulják el, hogy mennyi volt az a »keves« pénz, de hogy »keves« volt az bizonyos abból, hogy megbuktak. Minden fővárosi lap megírta már, hogy Hieronymi miniszternek terézvárosi bukása félmillió koronába került, amit társadalmi uton adtak össze. Elég tekintélyes összeg gondolom liberális recept szerint is, mégis kevés volt.

A mostani viszonyok között kevés volt az a pénz, amit Tisza jelöltjeinek juttatott, de kevés lett volna mégannyi is.

Annak a katasztrófászerű bukásnak, mely a szabadelvűpártot a választásokon érte, igazi oka a pártnak programja volt. Tessék végig olvasni a szabadelvűpárti jelöltek programbeszédeit, ez ugyan nem lenne valami kellemes dolog, nincs ott szó semmi más egyébről, mint a lex-Dániel helyesléséről és az obstrukció elítéléséről.

Nem csuda, hogy ilyen programmal nem arathattak győzelmet még Magyarországon sem, amely mégis csak kinőtt már a balkáni keretéből. Ez a választás legalább erről tett bizonyosságot.

De ha — legalább így utólagosan —

érthető is a szabadelvűpárt bukása, mégis, annyira meglepte a győzedelmes szövetkezett ellenzéket, hogy most ők maguk sem tudják, mi tévők legyenek.

A szövetkezett ellenzék vezérlőbizottsága csak hétfőn, a plénuma csak kedden fog még tanácskozni a helyzetről, de a koalíció lapjaiban már erősen folyik a háboru egymás ellen.

Az újpárt úgy látszik mindenáron részt akar venni a kormányalakításban, még ha a függetlenségi pártnak nem is jut hely abban. S minthogy Bánffyék azt valószínűnek tartják, azt tanácsolják a függetlenségi pártnak, hogy ne vállalják el az esetleges megbízatást kormányalakításra. Elveiket, programjukat most úgy sem valósíthatják meg. Így pedig elvesztik a bizalmat és népszerűséget választóik előtt, akik azt fogják majd gondolni róluk, hogy ezeknek is csak az kellett, hogy a husos fazekak mellé ülhessenek, most már ők sem törődnek hangzatos ígéreteikkel.

Ennek ugyan van alapja és nagyon is megszívlelendő a jelen körülmények között, de ezt a »jóakaratu« tanácsot kikéri magának a függetlenségipárt, különösen a volt Ugron-frakció, melynek közlönye erélyesen visszautasítja Bánffyék fogadatlan prókátorságát.

Ezekre is el lehet mondani, hogy összevesznek a konczon, mielőtt megkapták volna.

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Bolond fiatalok.

Írta: Kincs István.

A béresek beáruzták az öreg Csánky Dömötörnek, hogy fia a városi fiskális, mióta csak látogatáson van, mindig a kertek alatt lesi a szomszéd földbirtokos leányát, a szép Udvardy Krisztinát. Addig-addig lesi, miglen végezetül az is előbujik valahonnan a parkból s pár szót váltanak.

Hacsak köszönheti messziről, már akkor is könnyebb a lelkének.

Ez a hír pedig egészen kizökkentette az öreg Csánky Dömötört a sodrából.

— Hogyan! hát szereti?

A béres vállát vont a illendő köszöntéssel kiserződött az ajtón. Az öreg pedig erősen szorongatta a pipaszárat, miközben rövid lábával föl és alá tipródott a szobájában. Később még hadonászott is.

Szerencsétlenségére a fiskális ur éppen akkor lépett ke a szobába.

Közepes termetű férfias alak volt, barna kifent bajuszal s okos de ábrándos szemekkel.

— Te Vincze! rontott hegyibe az öreg, mit hallok felőled?

Vincze csak a vállát vont a s úgy tette hozzá:

— No mit édesapám?

— Hogy mindig a kertek alatt kullogsz. A fiatalember arcját hirtelen előntötte a pir.

— Hát... hát — dadogta — nem szabad ott járnom, ahol nekem tetszik? Utjában vagyok ott valakinek?

— Bizony hogy utjában vagy, gunyolódott az öreg.

— S kinek, ha szabad kérdenem?

— Bizonyosan Udvardy Krisztinának, bökte ki az öreg egész kiméletlenül.

A fiskális megint zavarával küzdött. Lesütötte két szemét, mert nem állotta ki édesapjának tekintetét.

— Soha se hittem volna, vette föl Csánky Dömötör újból a szót, hogy egy meglett ember, mint te, olyan gyerekmódra csinálja a dolgot. Kertek alatt leskelődni egy fejjérszemélyre! pih! nem szégyenled magadat?

— De ha egyszer szeretem! Édesapám, bocsásson meg, én azt a leányt nagyon, de nagyon szeretem!

— És azt nekem mondd? pattant föl Csánky Dömötör mérgesen, hát városon annyira fordítva csinálják a dolgot? Nekem ép-

pen annyi közöm a te szerelmedhez, mint a kerítéseknek ott a kertek alján. Mi annak idején úgy csináltuk, ha valakibe beleszerettünk, elmentünk az édesapjához s megkérdeztük tőle, adja, vagy nem adja?

— S ha nem adta?

— Leráztuk csizmánkról a port s odább állottunk. Ugy lelke, Vincze, ez aztán a bölcsületes eljárás. De kuktának szegődni a libalegelen egy asszony kedvéért, ördög hallott! Ha még husz esztendősz gyerek volnál, szót se vesztegetnék rád, de így? Eredj, szégyenlem magamat miattad.

— Hát menjen, édesapám, kérje meg számomra Krisztina kezét. De azt megmondom bolondot ne csináljon.

— Én bolondot? toppantott az öreg mérgesen, gyerek, kivel beszélsz?

— Édesapámmal, volt a nyugodt válasz, de mert ismerem, hogy kicsit hörcsögös, attól tartok, alhamarkodja a dolgot.

— Több eszem van, mint nektek városon valamenyiteknek — fujtatott Csánky Dömötör önérzetesen.

— Tehát a lány keze nélkül haza ne jöjjön.

— Bibaszt ember! tudod is te, hányat ütött az óra. Mintha bizony Udvardy Ákos

ERMELLEKI HEGYIBOROK PALACZKOKBAN

elismert jól kezelt tiszta minőségben, 10 palaczkától fölfelé úteres palackonként 70 fill.-jével hához szállítva kapható az

ERMELLEKI RÉSZVÉNYTÁRSASÁGNÁL, Nagypiacz-tér 10. szám.

Minden palaczk címkeje, kupakja és dugója az Ermelleki részvénytársaság cégjelzésével van ellátva. Telefon 206. szám.

Ez a kis takaros családi perpatvar nem valami kellemes előjáték a koalíció hétfői együttes üléséhez, mely ilyen viszonyok között könnyen lehet utolsó győlése is a győztes koalíciónak.

A politikai válság.

A M. E. L. bécsi levelezője a következőket írja:

Bécs, febr. 4. (B. K.) Odahaza zavaros fogalmak vannak arról, hogy mi történik itt Bécsben és hogyan képzelik itt a jövő alakulását. Nem tudom megállani hogy ismét tollat ne ragadjak és néhány felvilágosító sorsal hozzá ne járuljak a helyzet tisztázásához. Minden bevezetés nélkül beleugrom a napiesemények közé.

A helyzet kulcsa ez:

Bécs nem irtózik a függetlenségi párttól, hanem a függetlenségi eszméktől.

A magyarázat pedig ez:

Gróf Tisza István és gróf Khuen Hédervár tanácsa az volt, hogy az új kormányelnök egyesítse az összes 67-es alapon álló pártokat és a lex-Dániel elejtésével követelje az ellenzékétől az indemnitást, az ujonczjavaslatot és a német vámszerződés becikkelyezését és míg ezek nincsenek meg, ne legyen szó sem bármilyen egyéb engedményről. Indokolták ezt azzal, hogy az ellenzéki szövetségnek határozottan kifejezett programja az volt, hogy helyreállítsák a jogfolytonosságot és megbuktassák Tiszát és Perczelt. Mindez sikerült és így az egész ellenzék kötelessége az új kormányt a kormányzati eszközöket megadni és esetleges új követelések érvényesítését függőben hagyni. Válganak szét tehát a 67-es és 48-as elemek; a 67-esek alakítsák meg a fenti alapon a többséget és a 48-asokkal a korona ne álljon szóba; bizza ezt a részt a jövő miniszterelnökre. Ha ezen az alapon

nem sikerül a megegyezés, halaszszák az országgyűlés megnyitását a lehető legtávolabb határidőig és ha ezalatt az ellenzék meg nem puhul, oszlassák fel az új Házat, mielőtt összeül.

Gróf *Andrássy* Gyula kihallgatásával ez a helyzet nagyon megváltozott, de lényegben nem igen.

A király felhatalmazást adott *Andrássynak*, hogy többséget teremthet, ahonnan akar; *bevonhatja a többségbe és a kabinetbe a függetlenségi pártot is*, kielégítést ígérhet minden hiúságnak és személyes ambícióknak, de *nem tehet semmiféle engedményt 48-as irányban.*

Andrássy, aki maga is erősen ragaszkodik a 67-es alaphoz, igyekezni fog ebben az értelemben megegyezést teremteni; propositiói a következő keretben fognak mozogni:

az új kormány természetesen *lex-Dánielt* nem létezőnek jelenti ki;

követeli az itt *»Staats nothwendigkeiten«* nek keresztelt javaslatok békés elintézését;

ezek után rátér a *választási reformjavaslatra* és ebben elmegy azon határig, melyet maga az ellenzék szab;

nem zárkózik el semmiféle magyar belügyi újítástól, sőt kész bizonyos kisebb jelentőségű új nevezett nemzeti engedményre is, de határozottan tiltakozik akár a gazdasági, akár a közjogi kiegyezés megbolygatása ellen; ebben az irányban a korona nem hajlandó semmiféle engedményre és mereven ragaszkodik a 67-es alaphoz.

Andrássy Budapesten.

Gróf *Andrássy* Gyula ma reggel negyed 11 óráig a lakásán maradt, ahol politikust nem fogadott; disszidens társai a Nemzeti kaszinóban várták, de telefonon értesítette őket, hogy nem keresheti őket fel, mert első sorban *Kossuth* Ferenczel akar értekezni.

Andrássy ma reggel kilenczórakor telefo-

nált *Kossuth*hoz, hogy ma délelőtt meddig találhatja lakásán; *Kossuth* azt felelte, hogy déli 12 óráig otthon lesz. *Andrássy* lakásáról egyenesen *Kossuth*hoz hajtatott. A két államférfi fél tízenegykor vonult vissza tanácskozásra.

Részleteket természetesen nem lehet még tudni, mert a tanácskozás tartama alatt még a jelentkező politikusokat sem bocsátották be. A tanácskozás hosszú tartama is természetes; hiszen ennek eredményétől függ a kormányalakítás lehetősége vagy meghiusulása és az ország politikai viszonyainak jövőbeli alakulása.

A fátylas menet és Apponyi.

Az egyetemi ifjuság tudvalevőleg tegnap este 6 órakor fátylasmenetet rendezett a szövetség ellenzék tiszteletére. Az előzetes jelentésben benne volt, hogy *Kossuth* Ferenczel és *Apponyi* Albert gróftól külön fogják üdvözölni. Ezért *Apponyi* levelet írt a rendőrségnek, melyben kérte, hogy őt ne üdvözöljék, mert ő ma egyszerű tagja a függetlenségi pártnak és ennek elnöke és vezére csakis *Kossuth* Ferencz. Az ifjuság a levél dacára nem állt el eredeti szándékától és *Apponyit* külön üdvözölte.

A hercegprimás és Tisza.

Előkelő politikustól kapja a bécsi *Zeit* az alábbi érdekes információt:

Mikor gróf *Apponyi* Albert jászberényi beszédében közölte, hogy a közélet egy kiváló szereplő tagját, aki azzal a kéréssel fordult a kabinet-irodához, hogy az uralkodótól kihallgatást eszközöljön ki neki, mert a korona előtt az ex-lex választások elrendelésének veszedelmére akar rámutatni, ezzel a kérelmével elutasították, a bécsi sajtó egy részében mindenféle titkolódzó czélzást találhatunk. Az egyik lap szerint gróf *Apponyi* maga volt az, a ki audienciára jelentkezett, de azt a király megtagadta tőle.

Ez a kombináció olyan jámboran ostoba volt, hogy vissza sem kellett utasítani. Gróf *Apponyi*, aki éveken keresztül elnöke volt a képviselőháznak s a parlamentáris rajongója, — ilyen lépésre egyáltalán nem is gondolt volna.

meg is tagadhatná, a mit én kérek tőle. Ide nézz, csomó irást huzott ki az asztal fiából. Tudod-e, miféle irások ezek? Fiskális ember vagy, hát megmondom, ezek a szomszéd adóslevelei. Többet talán nem kell mondanom: akkor huzom ki a gyékényt alóla, mikor nekem tetszik. No hát tartasz-e még tőle, hogy megtagadja fiamtól *Krisztina* kezét, ha egyszer én kérem tőle? Mindjárt megyek.

— Ne . . . ne még, édesapám, ragadta meg *Vincze* az öreg kezét?

— Ne menjek? csudálkozott el *Csánky Dömötör*, mi lött, gyerek? hiszen olyan a nézésed, mint a borongós éjszakáé.

— Hadd gondolkodjam.

— Bánom is én, csak gondolkodjál. Hanem hát furcsa emberek vagytok ti városiak, igazán nagyon furcsák. Azt se tudjátok, mit akartok. No hát csak rajta, pizskáld ösztökével az eszedet.

És *Vincze* tényleg avval pizskálta. Elment, bezárkózott a szobájába s ott morfondírozott egy hosszú délutánon keresztül.

— Tehát annyira vagyunk? *Udvardy Ákos* az én apám zsebében van? — beszélt önnön magához, ha *Krisztinát* megkéretem, odaadják. Kétszerkettő. De ki biztosít engem arról, hogy a leány szeret, hogy nem érdekből jön hozzám? Oh! azok az átkozott adóslevelek!

Tényleg azok az adós levelek megrabolták a fiatal ember hitét, boldogságát.

Pár órája még hangos örömtől dobbant meg a szíve *Krisztina* lépteinek hallatára, olyan kimondhatlan kéjes érzés fogta el, mikor kezét az övében tartotta, mikor tekintete abban a csillogós szempárban elmélyedt és most? most a kisértő azt sugta neki, a rokonszenv, az édes mosoly, a kedves őszinteség, mit a leány ré-

széről eddig tapasztalt, érdek volt csupán és semmi más. Oh! az érdek megtanít hazudni, tettetni érzést, szerelmet.

És *Krisztina*? Előtte állott a fejedelmi szép nő, fesztelen kecses mozdulataival, ezüst csengésű kacagásával; fekete szemében valami kifürkészhetetlen titokzatos ragyogással. És *Vincze* a mint így elnézte, önkénytelen megrázkódott . . . hiszen hátha hazugság, hátha csak szemfényvesztés minden . . .

A fiskális még az nap este fogatott s édesapja legnagyobb bámulatára visszahajtatott a városba.

Elmult egy félesztendő s *Vincze* nem mutatta magát az apai háznál. Az édesapja eleinte írt neki szép figyelmeztető kérést, de mikor arra az ifjú ur nem hederített, a végén gorombán nekitámadt, hogy nem tudja mi a becsület.

Hanem hát *Vincze* urfi abból a levélből sem akart érteni semmit is.

A fák már hullatani kezdték leveleiket, a rosz erősen zöldült a tagon, a madarak jobb hazába költözködtek s az öreg *Csánky Dömötör* unatkozni kezdett.

Ilyenkor rendszeren a fiára gondolt. Mit csinálhat most ez a haszontalan?

— Nagyságos ur? — Vágta be fejét az ajtón egy béres. Ugyanaz, a ki annak idején *Vinczét* bámulta, hogy mindig a kertek alatt lesz.

— No mi lesz? riadt rá az öreg.

— Én nem veszem a szívemre, kezdte a béres fontoskodó ábrázattal, de nem bírom elnézni, Isten látja lelkemet, mindig sajogni kezd valami a mándlim alatt, valahányszor csak látom.

— Kicsodát, te bolond? bosszankodott a széles bevezetésén *Csánky Dömötör*.

— Hát . . . izé . . . a kisasszonyt.

— Micsoda kisasszonyt? Kezdték az öreg érdeklődni.

— Hát . . . hát . . . izé no, nagyságos *Krisztina* kisasszonyt. Most az jár a kertek alatt s napestig sir.

— Sir? ugrott fel az öreg.

— Ugy potyogtatja a könnyeit, mint a nyári zápor. Mit tettem, megjelentem a nagyságos urnak, a nagyságos urnak jó szíve van, bizonyosan tudja *Krisztina* kisasszonynak a medeczináját.

— Mi közöm nekem hozzá? — fortyant föl az öreg — eredj a dolgozdra, te baglyas, ha már egyszer okosabb történelmével nem tudsz elő hozakodni.

A béres elpárolgott. Hanem *Csánky Dömötör* nem találta a helyét. Mintha valaki üldözte volna. Folyvást azt hallotta, szinte hangosan lármázták a fülébe:

— *Krisztina* sir.

És őt az a dolog nem hagyta hidegen. Bántotta nagyon.

Mert hát tetszik tudni, — *Krisztina* sir. Ahhoz a siráshoz pedig vagy ő neki, vagy a fiának mintha nagy köze volna. *Csánky Dömötör* nem volt buta ember, hamarosan a fején találta a szöveget.

— No, megállj te gazember! — tört ki a végén valóságos haragra gerjedve. — A Pista fogjon!

Csak az ablakon szólt keresztül s nem bizonyos vajjon *Pista* meghallotta-e, de a kocsis, hogy fertály óra mulva előjárt, az az egy bizonyos.

Csánky Dömötör hanyagul vetette magát a kocsi s azt mondta:

— Be a városba!

Ugyanilyen értékű egy másik bécsi lap jelentése is, amelyik elmesélte, hogy egy a kihallgatást gróf Andrassy Gyulának akartak megszerezni s a magyar arisztokrácia hölgyei ebben az ügyben hiába kilincseltek Mária Valéria főhercegnasszonynál. Ez a mellett, hogy durva koholmány, perfid is, mert olyan komoly és tartalmas államférfiútól, amilyen gróf Andrassy Gyula, azt a felfogást akarja elterjeszteni, hogy nagyfontosságú politikai akciókban asszonyok közvetítésével akar boldogulni.

Erdekes azonban, hogy ez a két bécsi lap intim viszonyban van a külügyminisztériummal, amely nem csáfolt rájuk, noha éppen a külügyi hivatalban nagyon jól tudják, mi igaz a dologból. Gróf Goluchowski Agenor külügyminiszter első sorban tudta, hogy Széll Kálmán volt magyar miniszterelnök december derekán arra a »végzetes és katasztrófateremtő« politikára figyelmeztette, amelyet Tisza folytat Magyarországon s más közös miniszterek is tudhatták, ha őket nem hagyta cserben a memoriájuk, hogy a legkülönbözőbb magyar politikusoktól kérdéseikre azt a feleletet kapták, hogy az ex-lexben elrendelt téli választások azzal a kockázattal járnak, hogy a hatvanhetes kiegyezést teljesen felforgatják.

Ez az igazság, még pedig ennek csak az első része. A másik az, hogy az uralkodót annyira körülzárták, hogy a magyar viszonyoktól nem érkezhettek hozzá más információ, mint amelylyel gróf Tisza István szolgált neki. Így történhetett meg, hogy Magyarország első egyházi méltósága, *Vasary* Kolos hercegprímás, aki december hóban kétszer fordult azzal a kéréssel a királyhoz, hogy magánkihallgatáson fogadja, mind a két alkalommal elutasító választ kapott a kabinetirodától.

Akinek a magyar hercegprímás méltóságáról csak sejtelve is van, talán kételkedik ennek a hírnek a hitelességében. Mindennek dacára ez az utolsó szóig igaz s valószínűleg még beható megbeszélés tárgyát is fogja képezni a nyilvánosságban, mert az a kör, amelyben a dolgot tudják, elég nagy. Az sem titok már, hogy milyen politikuskoknak sikerült a koronát minden idegen közeledéstől távol tartani. Ezek: osztrák faktorok mellett *Tisza*, *Khuen-Héderváry* és báró *Fejérváry* Géza.

Egyenesen a fiskális fiához hajtatott. Mikor rányitotta a fiára az ajtót, azzal kezdte:

— No, te drágalátos szép virágszál, hát meg vagy?

— Mint látni tetszik, édes apám.

— Hát nem félsz, — hogy az Isten megver?

— Miért verne? — csudálkozott el a prókátor.

— Azt majd meg megmondom, csak előre! te most beleülsz a kocsimba.

— De édes apám, nekem tárgyalásaim vannak holnap!

— Oda elküldöd a bojtárodát, te meg jössz. Mert ha sokat okoskodol, én nem állok jól semmiért. Jössz velem egyszerre.

Csánky Vincze nem volt olyan parancsoló hanghoz szokva, de hát az édes apjával csak nem veszekedhetik. Megtette a kedvét, fölült a kocsiára.

Az uton többször próbált az öregbe belékötni, de Csánky Dömötör nem állott vele szóba.

Hallgatott, mint az utféli keresztfa, melyik mellett szélesebben elhajtottak.

A végén már kényelmetlenül kezdte magát érezni a prókátor ur.

Három órai hajtás után hazaértek, de az öreg, a ki a kocsiától elkérte a gyeplőt elhajtott a kastély mellett.

— De az ég szerelmére, édesapám, hova visz? — tört ki végezetül az ifju Csánky Vincze.

— Mindjárt megtudod, lelkem. Majd adok én neked egy böcsületes derék leányzót úgy megrikatni, te himpellér ember.

Négy mandátum.

A szabadelvűpárton négy dupla mandátum van. A négy mandátumra a szabadelvűpárt négy vezéralakját jelölik. Még pedig: *Münnich* Aurélt, *Kubinyi* Gézát, *Hegedüs* Sándort és báró *Feilitzsch* Arturt *Nagyszöllösre*, Sándor János kerületébe, *Feilitzsch* bár megy. Graenzenstein Béla államtitkár a *moravicsai* mandátumról mond le, *Münnich* Aurél lép fel *Szegeden* Talián miniszter *Hegedüs* Sándort fogja ajánlani utódjának, míg *Körmöcsbányát* *Kubinyi* Gézának engedi át *Lukács* László miniszter.

A kisbecskereki pótválasztás.

Temesvárról jelentik, hogy a temesmegyei központi választmány a kisbecskereki kerület pótválasztását *Steiner* Ferencz *Kossuth*-párti és *Mayer* Károly szabadelvűpárti jelölt között február 10-ére tűzte ki.

A kisjenői pótválasztás.

A kerületben 2400 szavazóképes polgár van, ezek között 1400 román, kik közül a főválasztáson *Russzura* 788, *Csukayra* mintegy 400 szavazott. Tekintve, hogy a dr *Lázár* Zoárd elnöklete alatt álló függetlenségi párt kötelező ígéretet tett, hogy már most a magyar jelölt érdekében sorompóba áll, *Csukay* megválasztása biztosra vehető azon esetben, ha a 400 román szavazó közül sikerül 200-at lefogni. Igaz azonban az is, hogy ez a román intelligenciának hathatós agitációjával szemben rendkívül nehéz feladat, de sikerrel kecsegtet a jelölt népszerűsége az oláhok között is. A választás elé különben megyeszerte nagy érdeklődéssel tekintenek.

A vízműtelep üzeme.

Különösen a szakértőket élénken foglalkoztatja az a felvetett kérdés, hogy nem lenne-e célszerű s a városra előnyös, ha a városi vízműtelep üzemét a mostani gőzerő helyett, villamos erőre vinnék át.

Hollós József műszaki tanácsos, továbbá dr *Károly* Irén tanár, törvényhatósági biz. tag a villamos üzem behozatalát előnyösnek tartják s évi 15.000 korona hasznot remélnék a várostól

A másik perczben már behajtottak *Udvardy* Ákos portájára.

A földesur éppen az udvaron babrált a leányával. *Krisztina* halvány volt, mint a csi-szolt márványszobor. S hozzá valóságos szoborrá meredtek mind a ketten, mikor a ritka vendégeket megismerték.

Udvardy Ákos tért elsőben magához ámulatából.

— Hát téged mi jó szél hordoz erre, szomszéd? — kérdezte kezét nyujtva *Dömötör*nek.

— El jöttem lányod kezét megkérni a fiam számára, rontott be *Csánky* *Dömötör*.

Hanem a másik perczben éles sikoltás hallatszott s *Krisztina* futásnak eredt. Futott, ahogy csak birták remegő lábai a hervadt-levelű park felé.

— Vesd utánna magadat, gyerek, — diktálta az öreg *Vinczének*, mert annak a gyereknek minden könnye a te lelken szárad.

S a prókátor nem tudta, mit cselekszik, gépiesen eredt futásnak. A hervadt levelek fájón zörögtek lábai alatt, de ő nem törődött a levelekkel, ő csak azt a fehér karsu alakot látta maga előtt, melyik mint a megriadt zerge menekült előre.

Hanem egyszer csak felmondták lábai a szolgálatot, támaszt keresett, hogy el ne essék. És megtalálta a fiatal ember keblén.

Ott azután zokogni kezdett.

Csánky *Vincze* szerelmes ajakkal csókolt a föl pilláiról a hulló könnyeket.

Az öregek ha látták volna őket így ölelkezve, bizonyosan azt mondták volna:

— No végre valahára! Oh! azok a boldog fiatalok!

az üzemváltozás esetén; ezzel ellenkezőleg *Farkas* Kálmán műszaki tanácsos és *Köszeghy* József városi főmérnök ellenzik az üzemváltoztatást s a városra károsnak tartják azt.

Legutóbb dr *Károly* Irén terjedelmes memorandumot dolgozott ki, a melybe a villamos üzem előnyeit mutatja ki. Egész tudományos dolgozat volt ez a munka.

Köszeghy József városi főmérnök most egy terjedelmes, 65 oldalra terjedő füzetet adott közre, amelyben nagy lelkiismerettel igyekszik azt bizonyítani, hogy dr *Károly* Irén téved, mikor a villamos üzem előnyeit mutatja ki.

A tisztán szakszerű munkát lényegébe csak szakértők hatolhatnak úgy be, hogy véleményét mondhasson, melyik részen van az igazság. Tagadhatatlanul teljes elismerés illeti azonban a főmérnököt, hogy időt és fáradságot nem kímélve, más irányu elfoglaltatása mellett is ily lelkiismeretes törekszik a város érdekeinek megvédésére.

A szakemberek vannak hivatva eldönteni, hogy kinek van igaza.

UJDONSÁGOK.

A káptalani kinevezések.

A nagyváradai káptalanban *Schiefner* Ede halálával és *Radnai* *Farkas* volt váradai kanonoknak beszüneteltével püspökké történt kinevezetésével megüresedett helyeket, mint már néhány nappal előbb jelentettük, most töltötte be az apostoli király ő Felsege.

A fokozatos előléptetés folytán — miután *Fraknoi* Vilmos, *Wolafka* Nándor és *Belopotoczky* Kálmán arról lemondottak — *Andrassy* János éneklő-, *Palotay* László örkanonok lett, *Bunyitay* Vincze pedig székesegyházi főesperes. Az így megüresedett két utolsó kanonokságra *Nogely* Istvánt és *Spett* Gyulát nevezte ki a király.

A két új kanonokról a napokban bővebben emlékeztünk meg, ezuttal is megújítjuk őszinte örömmünket és gratulációinkat, hogy a királyi kitüntetés egyházmegyénknek két ilyen érdemes, minden tekintetben kiváló tagját érte, kiktől még sokat várhat az egyházmegye és a káptalan.

A királyi kézirat szövege a következő:

Vallás- és közoktatásügyi magyar miniszterem előterjesztésére a nagyváradai latin szertartású káptalanban *Andrassy* János székesegyházi főesperesnek az éneklő-, *Falotay* László kanonoknak az örkanonokságra és *Bunyitay* Vincze kanonoknak a székesegyházi főesperességre való fokozatos előléptetését jóváhagyva, az ekként megüresedő két utolsó mesterkanonoki széket *Nogely* István tiszteletbeli kanonok, tanítóképző-intézeti igazgatónak és *Spett* Gyula gyomai esperes-pebánosnak adományozom.

Kelt Bécsben, 1905. évi január hó 21-én.

FERENCZ JÓZSEF, s. k.

Berzeviczy *Albert*, s. k.

Katholikus Szabad Liceum.

Ismét fölveszi a katolikus Szabad Liceum rendes előadásainak fonalát; mához egy hétre a főgimnázium disztermében idei első matiné-ját rendezi.

A matinén szét lesz osztva az összes előadások részletes műsora. Addig is a mához egy hétre tartandó matiné műsorából annyit közlünk, hogy azon részt fog venni a vidéki lelkeskedő papság egyik tagja, *Léky Kornél* bikácsi plébános, aki a *Szent földön tett utjáról* fog néhány érdekes impressziót előadni. *Hantke Emil*, a talentumos fiatal humorista egy komikus elbeszélését olvassa fel. A műsor csattanója *Huber Irénke*, egy bájos ifjú leányka éneke lesz, aki egy énekszámra fogja a matiné sikerét emelni. Az összes matinékra szóló néhány meghívó még kapható szerkesztőségünkben.

TÁJÉKOZTATÓ.

Febr. 12. Kath. Szabad Liceum matinéja.
Február 19. A főgimnázium ifjúságának matinéja a főgimnázium disztermében.
Febr. 25. Kath. Szabad Liceum estélye: dr. *Károly Irén* előadása.
Márcz. 16. Kath. Szabad Liceum bñjti estélye.
Apr. 6. Kath. Szabad Liceum bñjti estélye.
Apr. 29. Kath. Szabad Liceum zárünnepélye (estélye.)

* A színházi diszletraktár kérdése.

A Szigligeti színház diszletraktárának elhelyezése már régebben foglalkoztatja a színügy vezetésére hivatott közegeket. Abban mindnyájan megegyeznek, hogy a mostani diszletraktár rossz helyen van, s az egyszerű diszleten épület sokat ront a színház környékének szépségén. *Sztarill Ferencz* kiváló építész tegnap érdekes ajánlatot tett Nagyvárad városának. E szerint kéri a mostani diszletraktárt és annak telkét, hogy az utcai részen diszes palotát emelhesen. Ennek ellenében felépíti az új diszletraktárt a telek hátsórészén 65000 korona költséggel, tehát ezt az ellenértéket adja a mostani diszletraktárért. A mostani ronda kapu bejárat megmarad a városnak, de afelett az emeleti részt szintén kiépíti s a szolgalmi jog elismerésül évi 20 koronát fizet. A szakbizottság és a főmérnök szintén ilyen módon óhajtják a diszletraktárt újból felépíteni, azzal a különbséggel, hogy a főmérnök házilag akar bérpalotát építeni az utcai részen. A *Sztarill* által tett ajánlat elfogadása esetén a város új diszletraktárt nyerne s a felépítendő palota által igen számbevehető adóalannyal szaporodnék a város. A diszes palota pedig nagyban emelné a tér szépségét. *Sztarill Ferencz* életrevaló ajánlata legközelebb a szakbizottságok elé kerül.

* Pályázat a fogalmazói állásra.

Tegnap délután járt le a pályázat a *Pataky Károly* távozásával Nagyvárad városánál megüresedett fogalmazói állásra. A kitűzött határidőben hét pályázat érkezett be, tehát lehet választani, hogy kiváló tisztviselőt válasszon a törvényhatóság. A pályázók a következők: *Rács Endre*, *Pásstor Ede*, *Herczegh Jenő*, *Zilahy Antal*, *Darvassy Ferencz*, *Bálint Endre*, *Simonyi (Sichert) Jenő*.

* A várad-velencei iskola építése.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága elhatározta, hogy a mindjobban előtérbe lepett szükséghez képest Várad-Velenczén községi fiú és leányiskolát épített. A telket már megszerezte e célra s tegnap tartották meg az árlejtést az iskola építésére. A költségvetésben megállapított építési költség 79735 koro-

nában van felvéve. Pályázó volt elég, de egy kivételével, minden vállalkozó ráfizetést kért a megállapított összegre, ami valószínűleg a folytonos sztrájkok által megdrágított munkadíjakra vezethető vissza. Ajánlatot tettek az építkezésre; id. *Guttman József* 4% ráfizetéssel, *Rendes Vilmos* 2.5% ráfizetéssel, *Madarász és Flanta* 8.6% ráfizetéssel, ifj. *Rimanóczy Kálmán* 2.5% ráfizetéssel, *Tancsik és Klein (Temesvár)* 7% ráfizetéssel, *Sztarill Ferencz* 3.5% ráfizetéssel és végül *Jucse Lajos és Társa cég 1 százalék ár- engedménnyel*. Így a munkálatokat az *Incese Lajos és Társa cég* nyeri el.

* **Uj munkatársunk.** A mai nappal új munkatárs állott lapunk régi gárdájába, *Ajtay László*, ki fiatal kora daczára már dus tapasztalatokat hoz új munkakörébe, mert alapos előképzettség után, idegen népek közt nyílt szemmel s fogékony lélekkel élt. Hisszük, hogy olvasóink hamar szeretetükbe fogadják az ambiciózus ifju erőt.

* **Foltényi Vilmos meghalt.** *Foltényi* bácsi a legöregebb magyar színművész, a nagyváradai közönség régi kedvence meghalt. A boldogult még akkor lépett a színpadra, mikor a színészek a magyar nyelv, a kultura apostolai voltak s ötven éven keresztül szolgálták ezt a nemes ügyet. A színművészek között nem volt ugyan vezéralak, de a jó színészek között, kik művészetnek és nem mesterségnek tekintették pályájukat az első volt. *Foltényi* a debreczeni—nagyváradai szintársulat tagja volt régen s innen ismeri őt a nagyváradai közönség. Abban az időben játszott Nagyváradon a fabódében, mikor itt a színművészet aranykorát érte. Ő volt a társulat egyik legkitűnőbb tagja, ki egész lelkivilágát beleöntötte egyes szerepeibe. *Foltényi* nemcsak művészetével, de karddal és tollal is szolgált a haza érdekeit; az 1848—49-iki szabadságharcot mint honvédtüzér hadnagy küzdötte végig. A derék művész hült tetemeit tegnap délután 3 óraker helyezték örök nyugalomra a debreczeni temetőben.

* **Uj anyakönyvvezetők.** A belügyminiszterium vezetésével megbízott magyar királyi miniszterelnök Biharvármegyében a széplaki anyakönyvi kerületbe *Péntek József* segédjegyzőt az álmosdiba pedig *Nagy Emil* segédjegyzőt anyakönyvvezetőhelyettesé nevezte ki és *Nagy Emil* a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbízta.

* **A városliget rendezése.** Ugy vagyunk a Városligettel, hogy szeretnénk ha fejlődne a pompás hely, de személyi okokból lehetetlenné tesszük annak a fejlesztését. Rátka majdnem két évtizeden át pár száz korona évi segélyvel igyekezett az elhagyott, csavargó tanyát rendezni, de a rivalis miatt a város házában mintegy tervszerűen megbénították *Rátka József* igyekezetét. A város elhatározta, hogy házilag kezeli a Városligetet, de a megbízott tanácsnok kijelentette, hogy pénz nélkül nem tud semmit csinálni. Azóta aztán gazda nélkül van az egész, jobb sorsra érdemes terület. *Rátka József* még az elmúlt év derekán kérte a várost, hogy a Városliget rendbehozására utaljanak ki részére 1000 koronát, vagy a már megszavazott évi 700 koronát fizessék ki. Egy fél év mulva, most tett jelentést a főszámvéző, hogy az 1904. évről nincsen fedezet a kért összegre, az 1905-re pedig 13100 koronát vettek fel a költségvetésbe a terek és parkok gondozásáért, legfeljebb az ezután fenmaradó megtakarításokból lehetne valamit adni a Városliget rendezésére. Hogy mily összegű megtakarítás érhető el a költségvetésbe felvett összegből, ezt a gazd. tanácsnok állapíthatja meg, a Rhédey-kert felügyelőségével együtt. Ez körülbelül annyit jelent, hogy a Városligetre ismét nem jut semmi.

* **Évi közgyűlés.** A nagyváradai *Gazdasági és Iparbank*, amely pénzüintézet évről-évre dicséretes fejlődést mutat s előkelő helyet fog-

lal el a váradai pénzüintézetek között, ma, vasárnap, február 5-én délelőtt 10 óraker tartja évi rendes közgyűlését.

* **Theologus-nők.** Érdekes irányban tett hódító lépést a nők egyenjogosítása. A dán kormány megengedte, hogy a theologiai államvizsgálatot nők is letehetik, de kijentette, hogy őket ez a vizsgálat az egyházi szószékre nem fogja képesíteni.

* **A főgimnázium ifjúságának matinéja.** A nagyváradai premontrei főgimnázium ifjúsága február hó 19-én a főgimnázium disztermében a Segítő-Egyesület javára matinét rendez. A matiné kezdete délelőtt 11 óraker. Belépő-jegy személyenkint 1 korona. Felülfizetéseket a jótékony cél érdekében köszönettel fogad és hirlapilag nyugtáz a rendezőség. Jegyek előre válthatók *Sebő Imre* könyvkereskedésében és a matiné napján a pénztárnál.

Rendező bizottság: *Beke B. Boldizsár* tanár-elnök, *Zobel Gyula* ifj. elnök, *Miskolczy Hugó* jegyző, *Pathy Nagy Lajos* pénztáros, *Beöthy Andor*, *Bozóky Lajos*, *Burján Róbert*, *Feiler Andor*, *Frankó A. Zenó*, *Grósz Ernő*, *Hermann Ottó*, *Lukács Endre*, *Molnár Bálint*, *Reményi Géza*, *Sebestyén Gyéla*, *Waldmann Iván*.

A matiné műsora a következő:

1. Braga: »Serenata«. Előadja a főgimnázium zenekara.
2. »Elnöki megnyitó.« Tartja *Zobel Gyula* ifj. elnök.
3. a) »Theme de Bellini 3e. Air Varié.« *Charles Doncia*-tól. Hegedűn előadja *Dániel Lajos II. b. oszt.* tanuló, zongorán kíséri *Dániel László*; b) »Faust fantasie brillante.« *Sidney Schmith*-tól. Zongorán előadja *Dániel Lajos II-ik b. osztályu* tanuló.
4. »Jehova«, *Kiss Józseftől*. Szavalja *Reményi Géza VII. oszt.* tan.
5. Weber: »Obrron sextett.« Előadják: *Feiler Andor VIII.*, *Hermann Ottó VIII.*, *Lukács Endre VIII.*, *Révész Erzsike k. a. VII.*, *Grósz Andor V.*, és *Révész László V. oszt.* tanulók.
6. »Elbeszélés. Irtá és felolvassa *Molnár Bálint VIII. o. t.*
7. Leonard: »Phantaise militaire.« Hegedűn előadja *Waldmann Iván VIII. oszt.* tan. Zongorán kíséri *Smerovsky József dr.*
8. »A magyar dal.« Melodráma *Kerner Jenő*-tól. Szavalja *Grósz Ernő VIII. oszt.* tanuló. Zongorán kíséri *Zobel Gyula VIII. o. t.* A darabban előforduló énekszámokat a főgimnáziumi énekkar adja elő.
9. »Magyar dalok.« Előadja a főgimnáziumi énekkar.
10. »Versek.« Irtá *Sebestyén Gyula VIII. oszt.* tanuló.
11. »Induló.« Előadja a főgimnázium zenekara.

* **Bereczky Géza temetése.** Óriási részvét mellett temették el tegnap *Bereczky Géza* ny. káptalani főszámvézőt. A káptalani tisztikar teljes számban kivonult elhunyt mestere temetésére. Ott voltak a negyvennyolczas honvédek is testületileg, valamint mndamaz egyesületek tagjai, amelyekben a boldogult oly tevékeny részt vett. A város minden társadalmi osztálya kezdve *Vinkler József cz. püspökön* képviselve volt a temetésen s ez a meghatott, impozáns tömeg a legszebben tanusította a nagy részvétet, melyet a köztisztületben álló öreg ur halála városszerte keltett. Szebben szólt ez minden koszorúnál, a melyek mellőzését *Bereczky* különben is végrendeletileg kívánta. A temetési szertartást *Fetszer Antal* kanonok végezte segédlettel, a háznál végzett beszterelés után a premontreiek templomában *Fetszer* kanonok gyászmisét mondott a boldogult lelki üdvéért, mire ismét megindult a menet s a 48-as hős tetemeit az olasz-i sírkertben helyezték örök nyugalomra.

* **A hét humora.***Magánjelenet.*

Mosóné (Perczelhez viszi a tisztát.) Kegyelmes uram, negyven darab zsebkendőt kaptam a szennyessel, harminczkilenczet ki is mostam rendszeresen, de a negyvenedikből sehogy se megy ki a piszok . . .

Perczel (sóhaj.) Hagyja csak . . . az a november tizenhétzadiki zsebkendőm.

*

A geszti vadászat. A választások után nagy vadászat volt Geszten. Tisza István már a választások előtt összehívta oda a bihari gárdát. Világos a célzat: ott akarták megülni az elejtendő ellenzéki vadak torát.

A legöregebb Nimródok sem emlékeznek rá, hogy valaki úgy elhibázta volna a lövést, mint Tisza István. Az ellenzéki tigriseket és oroszlanokat akarta lelőni — s a kétféjű sast lőtte le, — hála Istennek! . . .

*

Választás után. A darabantok jóformán meg se kezdték még működésüket, már is kirepült a házból egy csomó — liberális képviselő.

*

Házbérnegyed.

— Hogy vagy?

— Rosszul. Házbérnegyed . . .

— De hiszen neked nem is kell házbért fizetni!

— Nekem nem, de barátaim mind ezzel tagadják meg a kölcsönt.

*

Samuka érdeklődik.

— Mama, hány darabba vágják a nagyurakat?

— Nem vágják azokat, Samuka.

— De hiszen vannak fertálmágnások.

— Mama, a te rokonaid pókok?

— Inkább a papa rokonai, Samuám!

— De hiszen a te rokonaid fonták be a papát is. (Kakas Márton.)

* **Tanitói értekezlet.**

Réz Mihály a nagyváradai községi elemi iskolák felügyelő igazgatója az 1905. évi február 5-én vasárnap d. u. 3 órakor a városház bizottsági termében tartandó értekezletre meghívót bocsájtott ki.

* **Öngyilkos elmebeteg.**

Mult hó 22-én történt, hogy a Biharmegyei közpórház elmebeteg osztályában egy *Kelemen Sándor* nevű beteg orbánczot kapott. Az orbánczos beteget az 5-ik számú pavillonba helyezték el és mellé *Hepp Ferencz* ápolót rendelte *Suta Gábor* főápoló és utasítást adott neki, hogy a betegnek arcát tisztán tartsa. Ezen czélból a főápoló két szublimát pasztillát vitt be a pavillonba és egy vízbe tette. A magára hagyott elmebeteg hamarosan meglelte a lavor vizet és a benne volt szublimát pasztillát czukor gyanánt azonnal meg is ette. Természetesen az erős mérég hatni kezdett és a szerencsétlen elmebeteg e hó 3-án iszonyu kínok közt kiszenvedett. A rendórség folyamatba tette a bünyügyi eljárást a két ápoló ellen, akik most természetesen egymásra igyekeznek háritani a felelősséget.

* **Gyászrovat.**

Részvétellel vettük a következő gyászjelentést:

Özv. Blága Gáborné szül. Költő Antónia, gyermekei: Heléna, Veturka és férje Móra Valér, Ödön, Mariska, Gábor, Antonia, Eleonóra, Anna és Valér, szülei: Blága Gábor, anyósa: özv. Költő Sándorné, testvérei: Blága Gergely és családja, Blága Flóra és családja, Blága Katalin és családja, sógorai és sógornói: Papp Demeter és családja, Vandics Gábor és családja, Költő Gyula és családja, Költő Sándor és családja, özv. Kretz Ambrusné és családja, valamint számos rokonok nevében is mély fájdalommal tudatják a szeretett férjnek, legjobb apa, após, fiú, vő és sógornak *Blága Gábor*, n-tótfalui körjegyzőnek folyó hó 4-én hajnali 1 órakor, életének 52-ik, boldog házassága 23-ik évében, rövid szenvedés után történt gyászos elhunytát. A megboldogult drága halott földi maradványai f. hó 6-án, d. u. 2 órakor fognak a gör. kath. egyház

szertartása szerint a n-tótfalui sirkertben örök nyugalomra tétetni. Mely végtisztességtételre az elhunyt rokonai, barátai és kartársai tisztelettel meghívotnak. N. Tótfalu, 1905. február 4. Béke poraira!

*

Rétalapi *Hlatky Péter* székesfővárosi hivatalnok, a »Budapesti Közlöny« belmunkatársa 53 éves korában Budapesten elhunyt.

* **Megégett gyermek.** *Hidegvégi Gergely* hegyi lakos másfél éves *Juli* nevű leánya és három éves kis fia tegnap délelőtt magukra maradtak a szobában. A kisleány játszani kezdett a kályhánál a tüzzel, a ruhája tüzet fogott és a gyermek úgy össze égett, hogy mire beszállították a közpórházba kiszenvedett. Eljárás folyamatban.

* **Pótválasztás Kisjenőben.** Az egész országban nagy felháborodást keltett az a körülmény, hogy *Tisza István* nem volt hajlandó megvárni a meleg nyári napokat, hanem daczolva a hőmérő és képviselőzsebek nagyfoku minuszával, az öt év bevéása nélkül szétzavarta a mindenüvé csak haza nem vágó honatyákat.

A választó publikum némely elemei azonban nagy heurékával fogadták az időelőtti választást, mert nemzetgazdaságilag kedvezőnek találták a magánvagyonnak ilyen alkalmakkor elkerülhetlen gyarapítását. A nátha vagy influenza elszenvedhető, ha van orvosságra való.

A kisjenői kerület lelkes nemzetgazdászai kvinternót fő tak, mert a szavazatok kedvező megoszása folytán még egy választás örömeiben lesz részük. Volt is nagy öröm Izraelben, akarom mondani Kisjenőben. Hogy a régi kormány győz-e, vagy a leendő, az elvégre mindegy, az nem tartozik a kétszerkettőhöz, fő dolog, hogy választás legyen.

De hajh! a mostoha sors nyakát szegi a legszébb reményeknek is. Összeült Aradmegye központi választmánya s kiírta a pótválasztást e hó 11-re, vagyis — szombatra.

Rémülten bujt össze erre a kisjenői izr. hitközség. Határozatot hoztak, hogy tiltakozásukat fejezik ki a választásnak »ünnepnapra« való kitűzése ellen, mert így a zsidók nem vehetnének részt a választásban.

Miért? A mult vasárnap több helyen is volt választás az országban s biztos értesülésünk szerint az izr. polgártársakon kívül keresztények is szavaztak az ünnepnap daczára.

Előveltük a talmudot és kerestük a megfelelő szabályt, miért nem választanak a zsidók szombaton.

Csak egy szakaszát tudnók az esetre alkalmazni:

»A hitű izraelitának szombati napon pénzt elfogadni tilos.

—ő,

* **Tolvaj szövetkezet.** *Jeszenszki József* faczér aranyozó segéd, ki január 30-án a Berkes-féle Fő-utcai üzletben állkulccsal behatolt és akit ekkor egy arra járt vevő el is fogott, de akit a rendórség még az nap szabadlábra helyezett, február 1-én délben *Hüttner Sámuel* Kossuth-utca üzletéből 11 drb. tula ezüst órárt és egy arany gyűrűt lopott. Mikor azonban az egyik órárt a Biharmegyei takarékpénztár zálogüzletében — értékesíteni — akarta, újra hurokra került és most már a rendórség vendége marad. Kiderült róla, hogy mult hó 29-én a Pannonia-szálló egyik emeleti szobájába, melyet pezsgő és bor-raktárul használnak, állkulccsal belopódzott és *Berei Batár József*, valamint *Szabó József* nevű társai segítségével 34 üveg pezsgőt és 2 üveg Palugyai bort lopott. Az italok legnagyobb részét értékesítették is. *Jeszenszki* két társával együtt szigoru őrizet alatt van a rendórségen, honnét rövidesen átkísérik a büntető bírósághoz.

* **Köszönet nyilvánítás.** A »nagyváradai 48-as népkör« 1905. január hó 22-én a »Zöldfa« disztermében tartott s oly szép eredménnyel végződött tánczestély költségeinek fedezésére felülfizetésekkel hozzájárultak: *Dr. Barabás Béla* 30 korona, *Maresch Károly* 20 kor., *Dr. Adorján Emil* 12 kor. 70 fill., *Nadányi Jenő*, *Richter Antal*, *Dr. Stokker József* 8—8

kor., *Nadányi Károly* 6 kor., *Klein Lajos*, *Merza Márton* 5—5 kor., *Kiss Dávid* 4 kor., *Bozsik István* 3 kor., *Dr. Altman Jakab*, *Átyn Péter*, *Barabás Szilveszter*, *Boldizsár Károly*, *Bumbera Imre*, *Ifj. Cser János*, *Farkas László*, *Fenesy József*, *Forgó Lajos*, *Karmos János*, *Homolja István*, *Leitner Ferencz*, *Nemes Lajos*, *N. Juszt Károly*, *Dr. Fenyő Sándor*, *Oskó János*, *Schwartz Sándor*, *Stagl Kálmán*, *Tomórer Mihály*, *Vicsay István* 2—2 kor., *Zettel Gyula* 1 kor. 20 fill., *Boczonyi József*, *Boczonyi Sándor*, *Bencz Gyula*, *Balaton Lajos*, *Barta László*, *Béres Jánosné*, *Bereczky Sándor*, *Czegény Sándor*, *Dobozy János*, *Eperjesy Mihályné*, *Dudás Kálmán*, *Daróczy Sándor*, *Fridl Mihály*, *Hajnal Ferencz*, *Havas Béla*, *Holya János*, *Kádár László*, *Katona József*, *Katona Mihály*, *Kulcsár Sándor*, *Lovász Vilmos*, *Máthé István*, *Makteith János*, *Mandel Géza*, *Nagy Lajos*, *N. N. Orosz Péter*, *Pasali Péter*, *Stein Olivér*, *Szikora Jenő*, *Weisz Lajos*, *Zboray Gyula*, *Zimmer József* 1—1 kor. *Pattó Károly* 80 fillér, *Bene Pál*, *Karlovics József* 50—50 fillért, *N. N. 40* fillért, *N. N. 30* fillért. Fogadják a szives adakozók adományaiért, valamint a tánczrendező bizottság igen tisztelt tagjai is, kik bálunk sikerének előmozdításán fáradozni szivesek voltak, hálás köszönetünk nyilvánítását. A 48-as népkör bálrendező bizottsága.

* **Találtak** egy ezüst zseborát lánczczal, tajtékpipát és egy keztyüt. Igazolt tulajdonosaik átvehetik a rendórségen.

x **Egy elsőrendű daltársulat.** *Szabó Gyula* Körös-utcai jóhírű vendéglőjében napok óta egy kitűnően szervezett daltársulat játszik, még pedig napról-napra az előkelő közönség osztatlan elismerése mellett. A társulat primadonnája *Soldos Gizella* a széphanag coloratour énekesnő, aki a legkedveltebb operettekől énekel, a sikerült énekszámával sok tapsot arat, *Turcsányi Duczi* a »társulat szépe« igazi szubrett tehetség, izzó temperamentummal, *Chanette* braur tánczosnő, *Rienzi* Mariska pedig régi kedves ismerőse a közönségnek. Nagyon hódítanak: *Vámosi Mimi*, *Aranyosi Margit*, valamint *Satanella* tánczosnő, *Pajor Nelli* sanzonett, a férfiak közül pedig *Grünau* és *Bodrogi*. A daltársulat igazgatója *Weisz Lajos*. *Belépti-díj 60 fillér*. Naponta két új bohózat.

x **Felhívjuk** t. olvasóink szives figyelmét *Debreczeni Lajos* jó hírű géplakatosnak a mai számunkban közölt hirdetésére.

x **Orfeum a Lloydban.** Szücs Laczi ujonnan szervezett *varieté társulatát* estéről estére nagyszámu és előkelő közönség keresi fel, megis érdemlik a pártolást mert minden egyes tagja kitűnő művész. Oriási sikert és tetszést arat *George Vitos* a lusta művész jelenete egy szobrász műteremben, ujdonság Nagyváradon először. Sok taps és tetszés kíséri *Elek* k. a. a magyar *Saharell* tánczművészetét, *Németh Feri*, *Elek Luczia*, *Harmath Ilonka*, *Aranyosi Klára* kitűnő énekszámai, valamint *Komáromi* kitűnő komikus kupléi és *Szücs* bakanótáit. Ma új bohózat. Családi műsor. Kezdeté 9 órakor. Hétfőn lép fel *Ferenczi Kamilla* k. a. Nagyváradon általánosan kedvelt bariton hangú énekesnő. A n. é. közönség szives pártfogását kéri Szücs igazgató.

x **Kitüntetett nagyváradai iparos.** Több kiállításon számos kitüntetés érte már *Mesey Dezső* műlakatos és toronyóra készítő a legtökéletesebbnek elismert kitűnő minden munkájaiért egy helyben, mint az egész országban. Jelenleg külföldre Törökország egyik városába *Üszkübbe* szállított e jó hírnevű iparos-Magyar kir. kereskedelmi Múzeum ügynökség megbízásából egy toronyórát, amelyért a legnagyobb megelégedésüket fejezték ki a kitűnő fiatal nagyváradai iparosnak.

x **Magyar Borok**, nemes faj hazai gyümölcsökből, állandó nagy raktár *Mertz Nándor* utóda czégnél, Körös-utca. Telefon 448, sz.

IRODALOM.

A kereszt iskolája.

Három egymásutáni éven nagybőjti elmélkedéseket tartottam a nagyváradi Szent László templomban az *Úr Jézus Krisztus kinszenvedéséről*. A három évi ciklus 18 elmélkedést ölelt fel; — az első hat a kinszenvedés előzményeit tárgyalta, a második és harmadik ciklusban a keresztut állomásaihoz fűztem elmélkedéseimet. E nagybőjti elmélkedéseket *A kereszt iskolája* cím alatt összegyűjtve sajtó alá rendeztem s február közepén kerül ki a nagyváradi Szent László nyomdából. A 10—12 ives csinos kiállítású füzet ára 2 korona (vidékre 2 korona 20 fillér.)

Nagy-Várad, 1905. febr. 2.

Dr. Vucskics Gyula,
sz. széki ülnök, plebános.

Panaszosan...

Panaszosan busan bug az orgona,
Mintha szívem bele-bele zokogna,
Szívem szorul, — meg remeg az ajkam,
Mért-e végzet, szörnyű végzet rajtam.

Halvány lányka az oltárnál fehérbe,
Most tesz az örök myrtust fejére,
Oly szomoruan kíséri az orgona,
Mintha szívem búcsu sóhaja volna.

Y. —

Essayek. Irta: Kozári Gyula. A nagyváradi hadapródiskola tudós lelkész-tanára egy kötetel adja a közönség elé azon tanulmányok eredményét, a mely tanulmányokkal ő a jelenkor három kiváló író szellemi világában otthonosságot szerzett. Gyorsan haladó, gyorsan élő korunkban ritka tünet az elmélyedés egy tárgyba, ritka irodalmi műfaj az essay. Kozári művét olvasva azonban arról győződik meg az ember, hogy nem a közönség fordul el az essaytól, hanem az íróvilág.

Kivételt képez Kozári Gyula. Van kedve elmerülni az írók világában s van érzéke arra, hogy a gondolatokat, melyeket az író benne ébresztett, a közönségnek élvezetes módon adja elő. Magával tudja vinni Kozári az olvasót az író eszmekörébe s megkedvelteti vele az író. E mellett azonban észrevétlenül önmagát is mert filozofailag kitűnően képzett gondolatát mutatja be Kozári, a ki éleslátással veszi észre az író lelkében a gyöngét s épp oly élesen és biztosan tud az író minden főjellemtvonása fölött ítéletet mondani.

Bourget, Maeterlink, Tolsztoj ez a három író, akikkel Kozári foglalkozik. Mindeik kiváló elme, de nem egyértékű s Kozári mindenikkel jelentősége arányában foglalkozik. Ehhez képest legnagyobb a Tolsztojról szóló rész, a mely széles mederben folyó, hatalmas tanulmány. Külön foglalkozik Kozári Tolsztoj fellépésével, lelki fejlődésével, Gyónás című könyvével, érdekes világfelfogásának kialakulásával, művészeti és pedagógiai elveivel, tanával, irodalmi alkotásaival, A ki Tolsztojról tiszta képet akar nyerni, Kozári utmutatása mellett megnyerheti. Kozári belemélyedt a nagy orosz író lelkébe s biztos szemmel méri nagyságát és jelentőségét minden téren. Ugyanugy, de kisebb keretben ad egész képet Bourgetről és Maeterlinkről is.

A kitűnő könyvet melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Megjelent Sebő Imre kiadásában, igen elegáns kiállításban: ára 1 korona 50 fillér.

A Szigligeti-Társaság új pártoló tagjai. A Szigligeti-Társaságba ujabban a következő pártoló tagok léptek be: Ujhelyi Lajosné, Sándor Albert, Rákos Hermina, Stauber József, dr Kardeván Károly, Hegedüs Árpád, Simonyi Ernő, Katona József, May Sándor, Grünwald Jenőné, Laendler Ferenczné, Páll

Ilona, dr Popper Ákosné, Várad Ignáczné, Várad Ignác, Kovács Ákosné, Kun Adolfné, Fleischer Mariska. — Továbbá a Szabó Ilona ivén a következők: Nagy Dezső, Jancsó István, Papp Victor, Erdélyi Gábor, Csipkés István, Irsik Margit, dr Vargha Lajos és Szabó Ilonka.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Vasárnap: d. u. Frizzo fellépte, este Cax és Box. Frizzo fellépte.

Hétfő: Frizzo fellépte. Egy csésze thea.

Kedd: Frizzo utolsó fellépte. Váróteremben.

Szerda: Teknősbéka.

Csütörtök: Katalin.

Péntek: Tavasz.

Szombat: Heidelbergi diákélet.

Vasárnap: d. u. Az aszfaltbetyár, este Suhancz.

Frizzo mai fellépte. Frizzo ma két előadást rendez a Szigligeti-színházban, délután 3 órakor mérsékelt helyárrakkal, s este fél 8 órakor rendes helyárrakkal. Mindkét előadásra jegyek válthatók ma délelőtt 10 órától.

Frizzo utolsó fellépte. Hétfőn és kedden játszik még Frizzo Nagyváradon, ugy a hétfői mind a keddi előadások bérletszűnetek lesznek s mindkét estére új műsört állított össze Frizzo.

Z E N E.

Slaviansky Nadina hangversenye.

Művészi esemény színhelye lesz ma este a Fekete Sas nagyterme. Slaviansky Nadina, a világhírű orosz énektársulat vezetője tartja meg egyetlen nagyváradi hangversenyét a következő kiválóan érdekes műsorról:

1. rész: 1. szám Slaviansky N. Katona induló. 2. szám Slaviansky N. Vegyes orosz népdalok. 3. szám Archaugelsky: Az éji örök. 4. szám Archaugelsky: Krakowiad (Lengyelből). 5. szám. Warlamoff. A piros szarafán. 6. szám. Mi-Oukuem (Hajósok dala a Volgán) II. rész. — Templomi-kar. a) Miatyánk, Rimsky Korsakoff b) Vallásdicsőítő ének, Solomán. c) 52 ik zsol-tár, Bartunansky. III. Oper-kar: 1. szám. Slava lakodalmi éneke Nigiegarodiából, Rimsky Karsauoff 2. szám. Körtánc Rusalkából Dargau-niksky. 3. szám. Rubinstein A vándor dala Dä-mon operából. 4. szám. Jelenet Cárért életün-kezt című operából Glinka.

A hangverseny vasárnap este félnyolczkor lesz. Jegyeket Vidor Manó könyvkereskedésében (Bémer-tér, lehet előre váltani).

A Harmónia próbája. A nagyváradi »Harmónia« zeneegylet fuvós részszerel kiegészített teljes zenekara az énekkar közreműködésével a »Stabat Mater« cz. dalmű begyakorlása céljából ma délelőtt fél 11 órakor a községi polgári fiúiskola zenetermében együttes próbát tart, melyre az egyesületi tagokat ez uton hívja meg — az igazgató választmány.

EGYESÜLETEK.

A Jogászegylet felolvasó ülése. Nagy számu és előkelő jogász közönség előtt tartotta meg a nagyváradi Jogászegylet ez évi első felolvasó ülését. Az ülésen Sável Kálmán elnökölt. A felolvasások az idej sorozatát dr. Agoston Péter a nagyváradi kir. jogakadémia tanára nyitotta meg »A zálog és követelés viszonya« című értekezésével. Értekezésének első részében azt mutatja ki hogy csak a pénz a pénzre átváltoztatható követelés biztosítható záloggal s erre tekintettel figyelmeztet azon ellentétre, mely a Tervezet alapján a zálogjog és a jelzá-

logjog fogalma között van. A második részben azt a kérdést tárgyalja, hogy keletkezhetik-e zálogjog követelés nélkül? s érdekes jogi következtetésekkel bizonyítja, hogy hibás a Tervezet azon rendelkezéseiben, melyekkel egyforma elbánás alá veszi a különböző természetű követelések biztosítását. Felolvasásának 3-ik részét az idő előre haladottsága folytán Sável Kálmán elnök indítványára a felolvasó az egy hét múlva megtartandó folytatólagos ülésre halasztotta s a látogatott ülés közönsége a felvetett érdekes jogi kérdéseket élénk érdeklődéssel tárgyalva oszlott szét.

MULATSÁG.

Farsangi naptár.

Február 5. A kath. legényegylet bálja a Zöldfában.

Február 11. Postások bálja a Zöldfában.

Február 12. Tisztibál a Kereskedelmi Csarnokban.

Február 13. Izr. nőegylet estélye a Sasban.

Február 18. Várad-velencei kath. kör bálja a Zöldfában.

Február 28. Tisztibál a Csarnokban.

A velencei kath. kör bálja. A »Nagyváradi Váralja-Velencei Kath. Kör« Farkas Józsefné urasszony védnöksége alatt február hó 18-án a »Zöldfa« szállóda nagytermében a kör szükségleteinek fedezésére zártkörű farsangi táncestélyt rendez. Belépti díj: személyjegy 2 kor., családjegy 3 személyre 4 korona. Jegyek csakis a meghívó előmutatása mellett válthatók. Felüfzetéseket köszönettel fogad és hirtlapilag nyugtáz a rendezőség. A mulatság kezdete fél 9 órakor. A zenét Dula Miklós zenekara szolgáltatja.

Vigalmi bizottság: Deryei Imre v. b. elnök, Bogdán Márton v. b. alelnök, Tóth Kálmán v. b. jegyző, Akhandesz István v. b. pénztárnok, Molnár Győző v. b. p.-ellenőr, Ifj. Molnár István főrendező.

Táncrendezők: Bánffy István, Ifj. Barza József, Barza Károly, Ifj. Bartha László, Bauer Nándor, Bujdosó Sándor, Dutka Ákos, Darabant Ferencz, Demkó Gyula, Demkó Pál, Eizele Sándor, Frölich Géza, Garay Géza, Jánosházy Antal, Kasza Dezső, Kauczil István, Kádár János, Krupka János, Krupka Ferencz, Kállai Pál, Marschand Ödön, Misuray Jenő, Magyar Jenő, fugi Novák József, Novák István, Papp Ferencz, Pfeiffer Ferencz, Pásztor Lajos, Ifj. Rác János, Szűts Gyula, Tóth Sándor, Tóth Ferencz.

TÁVIRATOK.

Andrássy Kossuthnál.

Budapest, febr. 4. (Saj. tud. táv.) **Andrássy Gyula** gróf ma **Kossuth** Ferenczet a szövetkezett ellenzéknek vezérét felkereste lakásán, és közölte vele álláspontját. Kossuth kijelentette hogy a szövetkezett ellenzék több vezérférfiával megfogja beszélni a dolgot s csak aztán közli Andrássyval az ellenzék határozatát. Az ellenzék vezérlő bizottsága legközelebb ülést tart s csak hétfőn d. u. fognak Andrássyval tárgyalásokba bocsájtkozni.

Lukács László esküvője.

Budapest, febr. 4. (Saját tud. táv.) **Lukács László** pézügyminiszter ma d. u. 3 órakor esküdött örök hűséget özv. Herc Zsigmondné asszonynak. A házasságkötés a legnagyobb rendben ment végbe. Tanúk voltak **Gränstein Béla** államtitkár és **Ludvig Gyula** a máv volt elnöki igazgatója. Lukács felesége most 28 éves.

Av első petitió.

Budapest, febr. 4. (Saját tud. táv.) Ma adták be a kir. Curiához az első petitiót. A gyalui kerület függetlenségi polgárai *Eszterházy* Kálmán gr. mandátumát támadták meg ki *Mádi* Lajos ellenzéki jelölttel szemben lépett fel a kerületben.

Az egyetemi ifjuság fáklyásmenete.

Budapest, febr. 4. (Saját tud. táv.) A fővárosi egyetemi ifjuság ma este fáklyásmenetet rendezett a szövetkezett ellenzék tiszteletére. A fiatalságot mintegy 40.000 polgár kísérte a függetlenségi pártkör helyisége elé, az ifjuság nevében *Óhegyi* Lajos üdvözölte *Kossuth* Ferenczet mint a szövetkezett ellenzék agilis vezérét.

Óhegyi beszédére *Kossuth* Ferencz és *Apponyi* gróf válaszoltak. Gyönyörű szavakban, megköszönve az egyetemi polgárság üdvözlését.

Beszélték meg *Holló* Lajos és *Zichy Aladár* gróf. Nagy feltűnést keltett *Bánffy* báró és *Andrássy* gróf távolmaradása, pedig értesítve lettek, hogy őket is egy szónok üdvözölni akarja.

Az egész új párt távol maradt ma este a párthelyiségtől.

Hírek a harctérről.

London, február 4. A Reuter-ügynökségnek Oku tábornok seregénél levő tudósítója jelenti 30-áról: Balszárnnyunk megkerülésének kísérlete kudarcot vallott. Az oroszok kénytelenek lesznek a japánok támadását bevárni. A japánok megszállták Hejkontajt, de ismét visszavonták a csapatot a helyről és átengedték az oroszoknak, hogy bevárják, míg elég legénységük lesz az újból való megszállásra. Megtörtént az újból megszállás, de nagy veszteségekkel. A veszteséget egészen 3000 főre teszik. Az oroszoknak Hejkontaj irányában öt csapatuk volt, de alig kettőt lehetett azok közül visszaverni. Az ütközetben már több mint 100.000 ember vett részt. Az oroszok veszteségét több mint 10.000 emberre teszik, bár a foglyok azt mondják, hogy egy orosz ezred egészen elpusztult. A japánok az ütközetben mintegy 200 embert veszítettek. Az is nagy hátránya volt az orosz támadásnak, hogy a legénységet a hófödte vidék felér háttéréből már távolról jól célba lehetett venni. Ugyanez a hátrányuk volt a japánoknak Hejkontaj ostrománál, amely e hely bevételeivel végződött.

Port-Arthur új neve.

Budapest, febr. 4. (Saját tud. táv.) Londonból jelentik, hogy Port-Arthur legközelebb japán nevet fog kapni.

Az oroszok veresége.

London, febr. 4. A Reuter-ügynökség tudósítója az orosz főhadiszállásnál jelenti Mukdenből 1-éről: Az oroszok a Szantiapunál történt nagy veszteségüket a japán útegeknek tudják be, melyeket ügyesen rejtettek el a fővédőművek mögött.

Az orosz forradalom.

Pétervár, február 4. A forradalom egyre terjed. Különösen nagy a fölfordulás Orosz-Lengyelországban, hol a lakosság nyíltan hadat üzen a hatóságnak, Varsóban és környékén az emberek mind fel vannak fegyverkezve, fokozza a bajt, hogy a katonaság fegyelme ropant meglazult. A pétervári nyugalom is csak hivatalos. Nap-nap után bombamerényletek törtennek

NYILTTÉR.**Figyelem!**

Pénzt takaríthat meg mindenki, ha elsőrangú és dusan felszerelt áruházamat felkeresi, hol még **e héten** minden férfi, női és gyermek jáger alsók, sapkák, téli keztyűk, czipők, nyakkendők gyári áron árusíttatnak el.

Kérem erről mindenkinek meggyőződést szerezni.

Szép Mihály,
Fő-utcza (Bazár-épület.)

**Nincs lehetetlenség!
Ez már igazán ritka alkalom.****Használja is azt ki minden vevő!**

Ilyen ritka alkalom rég volt és soká lesz hogy még **órát** és **ékszer** is gyári áron alól lehessen beszerezni. Miért? Mert a napokban a Klein-féle óra és ékszer raktáron levő gy. kat árverésen megvettem. És így mindenki kevés pénzért szép **ajándékot** vásárolhat. Nagy tömeg óra, arany és ezüst gyűrűk, fülfüggők, lánczok, karpereczek, joujouk, evőszközök, stb kerülnek eladásra. Továbbá szemüvegek, viz-, láz-, és szoba-hőmérők leszállított árban. Törött vagy ócska aranyat vagy ezüstöt pénzért, vagy cserébe a legmagasabb árban beváltom. Ora, ékszer és látszer javítás pontosan, jótállás mellett elkészítetik. — Minden verseny kizárva.

FREUND BENJÁMIN

műorás, ékszer- és látszerész.

Nagyvárad, Fő-utcza, Széchenyi szálloda.

Plutó

hideg időben megfizetethetlen, nélkülözhetetlen szenzációs szabadalom. Légmentes záró, szagtalan, mindenütt alkalmazható árnyékszékülés, melyhez

==== **vizvezeték nem kell.** ====

Kizárólagos eladók:

Rosenthal és Ehrlich

Érczáru és csengő-gyár.

Nagyvárad, Szacs vay-utcza. (Saját ház.)

Alapítva 1847.

Különlegesség: harangok, gazdasági és iskolai csengők, szivattyúk, kutak, tüzfecskendők. Számos kitüntetés, több szabadalom.

==== **Telefon szám 204.** ====

KÖZGAZDASÁG.**Gazdasági szakelőadások a vármegyében.**

A Biharmegyei gazd. egylet a tél folyamán a következő helyeken rendez gazdasági szakelőadásokat:

Február 2-án Nagy-Bajom d. e. 9 órakor, rovarok kártételei a vetésben: *Fablonowsky* József, takarmányozásról: *Pósfay* Sándor.

Február 2-án Báránd d. u. 2 órakor, rovarok kártételei a vetésben: *Fablonowsky* József, takarmányozásról: *Pósfay* Sándor.

Február 5-én Bagamér d. e. 11 órakor, takarmánytermelés és takarmányozás: *Sal* István, gyümölcsstermelés és értékesítés: *Weingärtner* Andor

Február 5-én Érselind d. u. fél 4 órakor, takarmánytermelés és takarmányozás: *Sal* Ist-

ván, gyümölcsstermelésről: *Weingärtner* Andor. Február 12-én Margitta d. e. fél 11 órakor, növénytermelés köréből: *Óváry* Sándor, baromfitermelés: *Weingärtner* Andor.

Február 16-án Gyanta d. e. fél 11 órakor gyümölcsstermelés: *Kacsvinszky* Andor, szövetkezetek: *Weingärtner* Andor.

Február 19-én Beél d. e. 11 órakor, állattenyésztés, takarmánytermelés: *Somogyi* Béla, szövetkezetek: *Weingärtner* Andor.

Február 23-án B.-Illye d. e. 9 órakor, mezőgazdaság köréből: *Kornstein* Herman, baromfitermelés: *Weingärtner* Andor.

Február 23-án Bajj d. u. fél 3 órakor, mezőgazdaság köréből: *Kornstein* Hermann, szövetkezetek: *Weingärtner* Andor.

Február 26-án B.-Böszörmény d. e. fél 11 órakor, takarmánytermelés: *Kacsvinszky* Andor, szövetkezetek: *Weingärtner* Andor.

Márczius 2-án Okány d. e. 11 órakor, szövetkezetekről: *Székely* Sándor, baromfitermelésről: *Weingärtner* Andor.

Márczius 5-én Bélyes d. e. fél 11 órakor, állattenyésztés és takarmányozás:

Márczius 5-én Furta d. e. 11 órakor, növénytermelés köréből: *Pósfay* Sándor, állategészségügy köréből: *Kondor* Mihály.

Márczius 5-én Bakonyszeg d. u. 3 órakor, növénytermelés köréből: *Pósfay* Sándor, állategészségügy köréből: *Kondor* Mihály.

Márczius 7-én Komádi d. e. 10 órakor, tulajmüvelés köréből: *Pósfay* Sándor, raktárszövetkezetek: *Weingärtner* Andor.

Márczius 9-én M.-Keresztes d. e. fél 11 órakor, trágyázás, takarmánytermelés: *Pósfay* Sándor, tejszövetkezetek: *Weingärtner* Andor.

Márczius 12-én N.-Bárd d. u. 3 órakor, takarmánytermelés: *Pósfay* Sándor, tejszövetkezetek: *Weingärtner* Andor.

A nagyváradai Hitelbank közgyűlése. A nagyváradai Hiteibank f. hó 2-án tartotta II-ik évi rendes közgyűlését a részvényesek nagy érdeklődése mellett.

Jelen voltak: *Sulyok* István, *Vermes* Kornél, dr. *Weinstock* Ármin, *Molnár* Lajos, *Schlésinger* Benjámín, *Boros* Jenő, *Schwartz* Antal, *Hartmann* Aladár, *Schwartz* Géza, *Füredi* László, *Jung* Ferencz, *Bartos* Gábor, *Grósz* Arnold, *Schwartz* Márkus, dr. *Munk* Béla, dr. *Waldmann* Márk, *Weisz* Izidor, *Kovács* Kálmán, *Sinka* László, *Schiller* Sándor, dr. *Löwy* Mór, *Czillér* Imre, *Sziládky* Ernő, *Keztyüs* János, *Rothbarth* Ignátz, *Lebovits* Rudolf, dr. *Nagy* Ignátz, *Marresh* Károly, *Nemes* Károly, *Reiner* Sándor, *Bihary* Gyula, *Klein* Gyula, *Szép* Mihály, dr. *Waldmann* Géza.

Sulyok István elnök üdvözölte a megjelent részvényeseket és felkéri dr. *Waldmann* Márk, intézeti jogtanácsost az igazgatósági és *Weisz* Izidor vezérigazgatót a felügyelő bizottság jelentésének előterjesztésére, melyet a közgyűlés egyhangulag elfogadott, ehez képest a részvény tőkének 160.000 koronáról 500.000 koronára való felemelését a közgyűlés egyhangulag elhatározta. Ezek után a közgyűlés a felügyelő bizottság tagjait 3 évi időtartalomra *Lukács* Ödön, *Boros* Jenő, *Czillér* Imre, *Grósz* Albert és *Jung* Ferencz, póttagul pedig *Hartmann* Aladár és a kisorsolt igazgatósági tanácsosok helyébe *Bartos* Gábor, *Friss* Manó, *Goldtéder* Sámuel, *Grósz* Béla, dr. *Löwy* Mór, dr. *Nagy* Ignátz, *Riechter* Antal, *Schiller* Sándor, *Schlésinger* Benjámín, *Széles* Lajos, dr. *Várad* Ödön, és dr. *Weinstock* Ármin részvényeseket közfelkiáltással megválasztotta. Végül a közgyűlés dr. *Löwy* Mór indítványára úgy az elnöknek, valamint az igazgatóságnak és a vezérigazgatóknak kifejtett tevékenységükért jegykönyvi köszönetet szavazott, melylyel közgyűlés az elnök elzetésével véget ért.

Értéktőzsde.

Budapest, febr. 3.

Oszrákhitelrészvény	—	—	512.94
Magyar hitelrészvény	—	—	806.50
Leszámloló bank	—	—	464.50
Rimamurányi	—	—	514.—

Osztrák-m. államvasuti részvény	649.—
Közuti vasut	569.50
Városi villamos vasut	339.—

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktőzsde 1905. febr. 4-én

Magyar aranyjáradék 4%	118.40
Magyar koronajáradék 4%	98.90
Magyar koronajáradék 3 1/2%	89.75
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	98.30
Horváth-szlavon földterhermentesítési kötvény	98.50
Magyar nyeremény sorsjegy-kölesön	213.—
Titza-szab. és szegedi sorsjegy-kölesön	167.—
Osztrák járadék papírban	99.90
Osztrák járadék ezüstben	10.03
Osztrák járadék aranyban	11950
Osztrák korona járadék	100.—
1860. oszt. államsorsjegyek	15.775
Osztrák magyar bankrészvény	16.30
Magyar hitelbank részvény	78.650
Osztrák hitelbank intézeti részvény	9.74—
Osztrák-magyar államvasuti részvény	645.50
20 frankos arany (Napolendor)	19.08
Német birodalmi márka	117.37
London vista	240.25
Páris vista	95.60
20 márkás arany	23.50

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCKICS GYULA.**Nagy farsangi vásár.**

Tisztelettel értesítjük a t. közönséget, hogy a karácsonyi és újévi ünnepek alkalmából nagyszabásu

farsangi vásárt rendezünk

mélyen leszállított szabott árak mellett.

Ez alkalomra külön összeválogatott szép alkalmi áruk szenzációs olcsó árban lesznek árusítva. Saját érdekükben felhívjuk a t. közönség figyelmét, hogy senki ne halassza ezen roppant mennyiségben felhalmozott divatos áruk megtekintését és mivel minden cikkben feltűnően vannak az áruk megjelölve, bárki meggyőződhetik ezen szenzációs olcsó árakról.

Hasznos és célszerű karácsonyi és újévi ajándéktárgyak.

Tisztelettel:

az Amerikai Áruház.

Mélyen leszállított szabott árakat megtekinteni érdemes.

A közelgő

Farsangi ünnepekre

ajánlja:

MOLNÁR LAJOS

Nagyvárad, SCHLAUCH-TÉR 18. sz. lakos

saját termései

nagyvárad- és ménesgyoroki-borait palackosan és hordóban.

Hordóborok:

Nagyvárad-uj-bor, fehér	hl-je 18 forint
Ménesi vörös-bor, ó	> 50 frttól feljebb
Ménesi sanvignor fehér aszúbor	> 80 forint

Üvegezett borok:

Nagyvárad-uj fehér bor	1 lit. üveg	—32 kr.
> ó >	1 >	—40 >
1900-as ürmös ó >	1 >	—40 >
Ménesi Kadarka, vörös	0.7 lit. palaczk	—90 >
> Cabernet >	0.7 >	1— >
> Sanvignor >	0.7 >	1:10 >
> >	0.5 >	—75 >

Tíz üvegen felüli rendelést házhoz szállítok.
Telefonszám: 406.

Magyar műbutorgyár

részvénytársaság.

NAGYVÁRADON, Fő-utca elején.

Modern lakás, szálloda és kávéház berendezések iparművészeti vállalata. Telefon: 421 sz.

Elegáns matt és fényezett

BUTOROK

jutányos gyári árban.

GYÁRTELEP: BÉKÉSCSABÁN.

Raktárak: Nagyvárad, Baja.

A székelgyföldi ásványvizek páratlanja

„Répáti“

a legjelesebb égvényes gyógy-savanyuviz!

mely kiválóan szerencsés vegyi összetétele, rendkívül dús, főleg kötött szén-sav-tartalma és kellemes íze folytán ritkítja párját a kontinensen.

Elsőrangú gyógyital emésztési-ségeknél, vese-, gyomorbél bajokban, gyulladásos hólyag, köszvényes bántalmak és vérszegénység ellen stb.

Főuri kedvenc ital.

határozottan a legkedvesebb pezsgőborviz

Mint a belső szervek betegségei ellen legkellemesebb és leghatásosabb s egyszersmind legolcsóbb gyógyító szert, úgy is, mint páratlan élvezeti italt, a „Répáti ásványvizet“ minden czéltudatos, elfogulatlan ivónak rendes használatra lelkiismerettel ajánlhatjuk.

A „Répáti viz“ minden jobb fűszer kereskedésben 788. vendéglőben kapható.

Z á l o g h á z.**A „Biharmegyei Takarékpénztár“**

zálogosztálya

február hó folyamán árverést tart.

Felkéretnek az elzálogosított tárgyaik rendezésére.

Nagyvárad város**VILLAMOS MŰVE**

értesíti a n. érd. közönséget, hogy izzólámpa körtéket tart raktáron 3. legfeljebb 3-4 watt fogyasztással gyertyánként, melyek legolcsóbb árban kaphatók. **A sima izzólámpa ára darabonként 72 fillér**, homályos (matt), színes fényképesz lámpák és mindenemű izzólámpa különlegességek ugyancsak kartell árban kerülnek eladásra. Ugyanott kaphatók **nerst-lámpák** és **osmium-lámpák** gyertyánként 1-5 watt fogyasztással.

Csillárok, és villamos motorok eredeti gyári árak mellett,

kaphatók. A villamos mű igazgatósága elvállalja

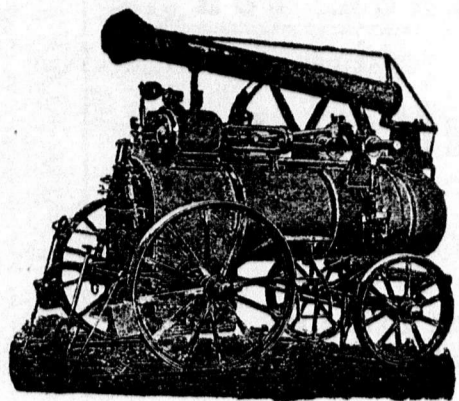
villamosvilágítási

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, ivlámpák kezelését, hozzávaló szénpalaczkák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb ár mellett.

Nagyobb megrendeléseknél megfelelő engedmeny. Költségvetések ingyen.

DEBRECZENI LAJOS

gőzerőre berendezett gépműhelye
Kolozsvári-utca 29/43. Nagyvárad.

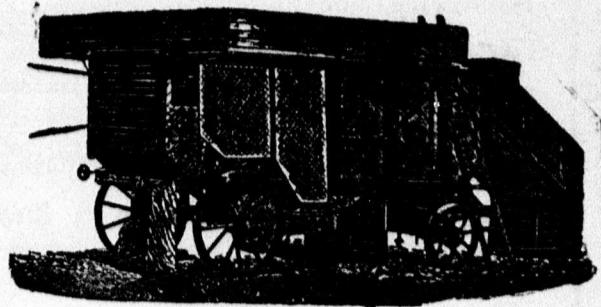

Ajánlom a mai kor igényeinek teljesen megfelelő új gépekkel berendezett műhelyemet; s újonnan felépített gőzcseplőgépeimet, valamint elváltak bármilyen gépek teljes kijavítását avagy újonnan átalakítását felelőség mellett; u. m. járgányokat, petróleum, gáz, benzin, gőzmotorokat, gőzgépeket-gőzcseplőgépeket és mindenféle gépezeteket.

Készíték mindenféle egyenes és hajlított tengelyeket s mindenféle esztergályozásokat, vas és réz, öntéseket, csapágyakat megmunkálva, eltörött vagy minta után.

Teljesen új tüzszekrényeket avagy kijavítását s gőzmalom berendezések javítását elvállalom.

Új villanyvilágító gépeket (Dinamó) teljesen felszerelve készíték bármilyen nagyságban.

Új gőzhenger furógéppel (cilinder) hengerfurásokat s gépről való leszerelés nélkül vidéken s új karikákkal együtt pontosan készíték.

Eladók

több 6—8 lóerejű M. Allami vasrámás új cséplőgépek, 6—8 lóerejű gőzgépek új használati engedéllyel teljesen üzemképesek felelőség mellett

Maár és Szabó

fűszer-, csemege-, bor-, gyarmatár-, vadhus-,
= ásvány- és gyógyvizek-kereskedése =

Nagyvárad, Fő-utca.

(Moskovits-palota.)

Értesítés!

T. cz.

Van szerencsénk szíves tudomására hozni, miszerint Nagyváradon, Fő-utcán, a régi Apolló-épületben levő Hajnal Ferencz cég fűszerüzletét megvettük s azt

MAÁR és SZABÓ

törvényszékiileg bejegyzett cég alatt új helyiségünkben fogjuk tovább vezetni.

Üzletünket a mai modern kor igényeinek megfelelően rendeztük be, úgy, hogy a legkényesebb igényeknek is eleget tehetünk, felszereltük a legjobb minőségű: fűszer, csemege, bor, hideg felvágottak, mindenféle halconservék, pástétomok és friss töltésű ásvány-gyógyvizekkel, nemkülönben idényszerűleg mindenféle lőtt vaddal.

Amidőn ezt tisztelettel szíves tudomásul adjuk, kérjük nagybecsű megrendeléseit, melyeket a legpontosabban fogunk eszközölni, helybeli megrendeléseket házhoz, a vidékieket pedig 50 koronán felül ingyen csomagolással és bérmentve szállítjuk a rendelő vasuti állomásra.

Nagybecsű pártfogását kérve maradunk

kiváló tisztelettel:

Maár és Szabó.

„Nagyváradí Hitelbank“

részvénytársaság

(Kossuth Lajos-utca 10. sz.)

házak és földbirtokokra 10—50 évi időtartamra a legolcsóbb kamatláb és a legelőnyösebb feltételek mellett

törlesztéses jelzálogkölcsonöket nyujt,

melyeket a legrövidebb idő alatt folyósít. Kölcsonkérő részről hiteles telekkönyvi kivonat, kataszteri birtokiv és esetleg községi becsü-bizonyítvány mutatandó be. Drágább kamatozású kölcsonöket bélyeg és illeték-mentesen convertál.

Elfogad betétkönyvecskékre és folyó számlára:

6 hóig elhelyezett 5%-os kamatot összeg után fizet.

Előnyös feltételek mellett leszámítol váltókat.

Értékpapírok, ékszerek és terményekre előleget ad. Az igazgatóság.

A legszebb faj
csemege szőlő,
kiváló szép, legnemesebb

F A J - A L M A

és mindennemű deligymölcs.
Tisztán kezelt természetes

HEGYI-BOROK

a következő előnyös árban:

Kitünő ujbör,	literje	— — —	29 kr.
Asztali ó-bör,	>	— — —	32 >
Rizling bör,	>	— — —	36 >
Pecsenye bör,	>	— — —	40 >

UJ-BÖR 100 liter 18 frt.

O-BÖR 100 > 22 >

Csemege, aszú, és pezsgőborok a legolcsóbb árban.

KAVÉ nagyraktár, a legjobb fajokból az elismert legolcsóbb árban. Cognac, rum, és finomabb gyümölcs pálinka, likörök előnyös árban.

Valódi Dréher féle kőbányai füvegelt SÖR egy nagyüveg 17 kr.

Mertz Nándor utóda
czégnél

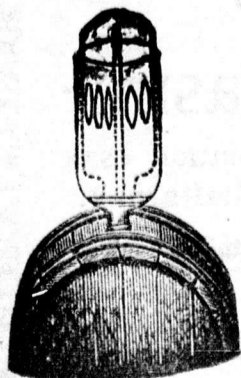
N Várad. Körös u. Mertz-ház, Telefon 448

Lőrincz Mór Nagyvárad Bémer-tér.

«Grammophon beszélő gépek és lemezek főraktára.»

Fegyverek, revolverek, törös botok, boxerek s mindenféle védelmi eszközök nagy választéka.

Utazó kellékek, kézi és utazó táskák, bőr áruk minden kivitelben. Aczél áruk, önbeterváló készülékek, szolingeni és svéd aczél kések a legujabb mintákban kaphatók.

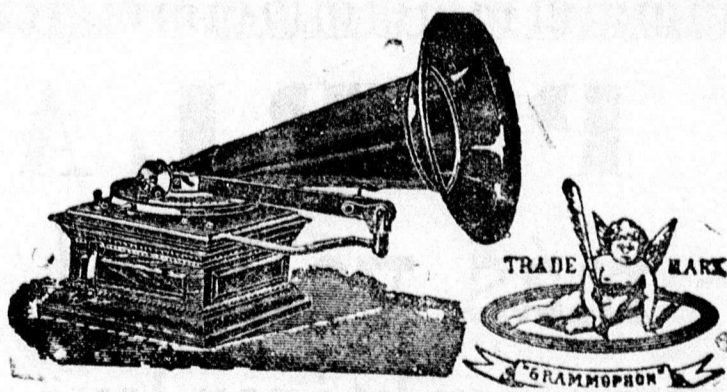

Szenzációs találmány boraink védelmére.

Ezen «hydraulikus» aknával lefojtott bornál nem szükséges a töltőgetést havonként ismételtetni. A csapon álló bort megmenti a borvirág, vagyis penésztől, ezáltal nem lesz soha zavaros és savanyu, így utolsó cseppig kristálytisztán eresztődik le a bor és töltőgetésé válik a kis hordókhöz való lehuzás vagy üvegbe való töltőgetés.

Darabja 1 forint.

Hozzávaló 1 üveg desztilin 35 krajczár.

Szemüvegek. Színházi látcsövek.

Bor fokozók. Zwickerek.

Tej «
Sör «
Pálinka «
Éczet «
stb.

Gouwelirozott Crepp fedor minden színben.

Nem kiáltó reclam Farsangra még nem létezett, hanem tény.

Bámulatra ragad mindenkit béli idényre érkezett gondos józálással összeállított különleges szép szinei és olcsósága.

Gyönyörű választék.

Pongais, Luisine és Messaline selymek.

Selyem Lyones, Mousline de soire és Crystalin.

Ajour, himzett és sima batisztokban.

OLCSÓ ALKALMI ARAK.

Francia béli Crepp divat szinek métere . . . . . 33 Kr.
Himzett és sima batisztok remek minták métere . . . . . 25 Krtól
Indis és foulard batisztok gyönyörű szinek 120 cz. széles 58 Krtól
Selyem Crystalin és tüllgazé kiváló szép szinek 120 cz. széles 98 Krtól
Selyem gazé csipke-róza himzéssel egy ruhára . . . . . 13'75 »

Klein Menyhért divatáruháza
SZT. LASZLÓ-TÉR,
(HOLDAS-TEPLOM MELLETT.)

Ruha díszek divatlap szerint.

Diószeghi István

órák és ékszerész

Nagyvárad, Kossuth-(Sas)-utcza

(Hajnal-palota.)

Elvállal: 929.

órákat, ékszereket

javitás végett.

Jutányos és lelkiismeretes kiszolgálás.

Óra és ékszer raktár.

Czipész-üzlet áthelyezés.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy évek óta fennálló

czipész-műhelyemet

Teleky-utczáról **Olaszi, Színház utca,** az ujonnan épült *Dr Adorján Emil* házába helyeztem át.

Elvállalok minden é szakba vágó min-kák mérték utáni készítését, ugyszintén el-fogadok **javitásokat** a legolcsóbb árban. Vidéki megrendelések egy pár viselt czipő beküldése mellett pontosan eszközöltetnek.

Becsés megrendelést és pártfogást kérve maradok — **pontos és gyors kiszolgálásról előre is biztosítva** kiváló tisztelettel

Darvassy Károly,

czipész-mester.

Budapesti fogtechnikus Nagyváradon.

FOGAK

törhetetlen Vulkaint fogsorokat és szájpádlás nélküli műfogakat készít kezesség mellett.

SZÉKELY KÁROLY

975. fogtechnikus,

Nagyvárad Szaniszló-(Apolló)-utcza. 15. sz.

Olcsó kölcsön

Tisztelettel értesitem a pénzkölcsönt kérő t. feleket, hogy Mészáros utca 2. sz. a. (Köröspart, Stiedl-féle ház, szemben a Rimanóczy szálló-dával)

bankbizományi és hitelfor-galmi irodát

nyitottam. A pénzpiacz terén bank-tisztviselői és 12 éven át volt takarékpenztári titkári állásban nyert bő tapasztalatok, valamint előkelő bankok képviselete alapján:

1. Jelzálog és hosszú törlesztéses kölcsönök (melyekben a tőke és kamat is benn foglaltatik) 10—50 évre a lehető legrovidebb idő alatt és legalacsonyabb kamatláb mellett minden előzetes díj és költség nélkül folyósítottak;

2. régebbi tartozásokat olcsóbb kamatu kölcsönökkel cserélek fel.

3. köztisztviselőknek, katonatiszteknek állami, megyei, és városi hivatalnokoknak csekély heti részletekben törlesztendő 10—15 éves személyhitelt eszközök ki.

Mindenféle kölcsön ügyletben szívesen állok rendelkezésére és minden díjazás nélkül szolgálak felvilágosítással, utbaigazítással délelőtt 9—12-ig. d. u. 3—6-ig.

Tisztelettel

Faludi Ignác,

volt takarékpénztári titkár.

Telefon 424 szám.

930.

Védjegy: „Horgony“.

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótléka

egy régiónak bizonyult háziszor, mely már több mint 35 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult köszvényéni, oszónál és meghűléseknel bedőrosöléskepben használva. **Figyelmeztetés.** Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosaak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, a mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter özéjegygyessel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és úgyszólván minden gyógyszerertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznel, Budapestben.

Richter gyógyszerertára az „Arany oroszlánhoz“, Prágában, Elisabethstr. 5. net. Mindennapi szeiküldés.

PAPLANGYÁR

— más vállalat miatt feloszlik —

Az összes raktáron levő paplanok, Clothok, Chasmirok feltünő olcsó árban eladatnak.

Mértékszerinti paplanok csak első februárig vállaltatnak.

Tisztelettel **HOFFER BERTALAN** utóda **FÜRST R.**

Szilágyi Dezső- utca, (Adorján ház).

Berendezés eladó. — Helyiség kiadó.